

Opetushallitus aloitti – aikuiskoulutusasiat omalla linjalla

Kouluhallitus ja ammattikasvatushallitus yhdistyivät 1. huhtikuuta opetushallitukseksi. Uuden keskusviraston pääjohtaja on kasvatustieteiden tohtori Vilho Hirvi (kok), joka otti virkansa vastaan 2. toukokuuta. Pääjohtajan apuna viraston johdossa on opetusneuvos Yrjö Yrjönsuuri sekä kolme muuta määräaikaista opetusneuvosta.

Opetushallitus jakautuu neljään linjaan: yleissivistävän koulutuksen, ammatillisen koulutuksen, aikuiskoulutuksen ja ruotsinkielisen koulutuksen linjoihin. Yleissivistävän koulutuksen linjan ylijohtajaksi nimettiin OAJ:n osastopäällikkö Aslak Lindström. Ammatillisen aikuiskoulutuksen linjan ylijohtaja on Heli Kuusi, aikuis-koulutuksen linjan ylijohtaja *Timo Lähdesmäki* sekä ruotsinkielisen koulutuksen linjan ylijohtaja Samuel Lindgren.

Pääjohtaja, linjojen johtajat sekä hallintojohtaja Kari Pitkänen ja suunnittelujohtaja Rauno Jarnila muodostavat opetushallituksen johtoryhmän.

Opetushallituksen toimintaa valvoo ja ohjaa pääjohtajan yläpuolella valtioneuvoston nelivuotiskaudeksi kerrallaan asettama johtokunta. Sen puheenjohtajana on Tampereen apulaiskaupunginjohtaja Kaarina Suonio ja johtokunnan jäsenenä SAK:n työvoima- ja koulutuspoliittinen sihteeri Jari-Pekka Jyrkänne, lehtori Kaija Komsi, professori Martin Meinander, professori Matti Peltonen, rehtori Antero Penttilä ja Suomen

Kunnallisiin apulaisosastopäällikkö Matti Rasila.

Aikuiskoulutuslinjalla ylijohtaja Lähdesmäen apuna on opetusneuvos *Ritva Jaku-Sihvonon*.

Linja jakautuu viiteen alayksikköön, jotka ovat vastuuhenkilöineen seuraavat:

- 1) toimintajärjestelmäryhmä, vastuuhenkilönä vs. opetusneuvos *Pentti Yrjölä*,
- 2) aikuisopetusryhmä, vastuuhenkilönä va. opetusneuvos *Risto Hakkarainen*,
- 3) aikuiskoulutuksen tiedotus- ja neuvontaryhmä, vastuuhenkilönä koulutussihteeri *Aila Määttä*,
- 4) opettajankoulutusryhmä, vastuuhenkilönä ylitarkastaja *Tuija Kirveskari* sekä
- 5) kieli- ja kulttuurivähemmistöjen aikuiskoulutusryhmä, vastuuhenkilönä opetusneuvos *Lasse Hoffman*.

Linja tehtävänä on seurata ja kehittää aikuis-koulutusjärjestelmää, mitoittaa aikuiskoulutus, kehittää opetussuunnitelmajärjestelmiä ja laatia opetussuunnitelmien perusteet, kehittää tutkimuksia, kehittää opetusmuotoja, tuottaa oppimateriaaleja, tiedottaa aikuiskoulutuksesta ja antaa opiskelijaneuvontaa. Linjan vastuulla on myös kokeilu- ja tutkimustoiminta, opettajien ja muun henkilösön täydennyskoulutus, lastentarhaopettajien koulutus sekä aikuisten erityisryhmien koulutus.

ICAE:lle uusi pääsihteeri

International Council for Adult Education ICAE valitsi uudeksi pääsihteerikseen etiopialaisyntyisen Kanadassa asuvan tohtori *Retta Alemayehu* 5. huhtikuuta Göteborgissa pitämässään kokouksessa. Tohtori Alemayehu on työskennellyt Addis Abeban yliopistossa aikuiskoulutuksen opettajana sekä ollut niin Etiopian lukutaitokampanjan kuin Maailman Lukutaitokampanjan johtotehtävissä. Alemayehu on osoittanut kehitysyhteistyössä ja aikuiskasvatuksessa kiinnostusta erityisesti kehitysmaiden naisten asemaan.

ICAE:n edellinen pääsihteeri *Budd Hall* siirtyy yliopisto-opettajaksi. Lyhyen ajan sisällä ovat kaikki keskeiset tehtävähaltijat vaihtuneet ICAE:ssa: pitkäaikainen ohjelmajohtaja Yussuf Kassam on siirtynyt pois järjestöstä ja viime vuonna järjestölle valittiin uusi puheenjohtaja, chileläinen *Francisco Vio Grossi*.

Sekä uusi että vanha pääsihteeri osallistuivat kesäkuussa Kirkkonummella pidettävään Meeting in Finland -seminaariin.

Kulttuuriministerit Anna-Liisa Kasurinen (Suomi), Grethe Rostboll (Tanska) ja Åse Kleveland (Norja) juhlistivat kansanakatemian avajaisia läsnäolollaan.

Nordens Folkliga Akademi muutti Göteborgiin

Runsaat 20 vuotta Kungälvissä Ruotsissa sijainnut Pohjolan Kansanakatemia muutti huhtikuussa uusiin tiloihin Göteborgiin. Akatemia avasi toimistansa Göteborgissa kansainvälisellä konferenssilla "Aikuiskasvatus ja demokratia"; samaan aikaan akatemiassa pidettiin myös ICAE:n ja EBAE:n hallituksen kokoukset.

Uudisrakennuksen viralliset avajaiset olivat 15. huhtikuuta; avajaisissa oli mukana mm. kolmen pohjoismaan kulttuuriministerit sekä eri aikuiskasvatustilain ja -järjestöjen edustajia kaikista pohjoismaista. Avajaisten pääpuheen piti Norjan kulttuuriministeri Åse Kleveland.

Muutto Kungälvistä Göteborgiin merkitsee Pohjolan Kansanakatemialle (NFA) aikaisempaa parempia toimintamahdollisuuksia. Göteborgissa akatemia voi itse päättää tilojensa käytöstä vuoden ympäri ja suunnitella pitkäjänteisemmin toimintaansa. Kaikki toiminnot ovat nyt saman katon alla, kun ne Kungälvissä oli neljässä eri pisteessä.

Akatemian uusi osoite on: Nordens Folkliga Akademi, Nya Varvet, Box 12024, S-40241 Göteborg. Puhelin on (0)31-691 030 ja telefax 690 950.

Seppo Niemelä Maaseudun Sivistysliittoon

Suomenmaan päätoimittaja Seppo Niemelä siirtyy kesällä Maaseudun Sivistysliiton toiminnanjohtajaksi. Niemelä palaa näin takaisin aikuiskasvatuksen pariin, sillä ennen sanomalehtikauttaan hän oli Alkio-opiston yhteiskunnallisten aineiden opettaja ja vararehtori. MSL:n kou-

lutuspäälliköksi on valittu Taru Törrönen. Hän siirtyy tehtävänsä Kansalais- ja työväenopistojen liitosta. Kuluneen talven Taru Törrönen on toiminut Vapaan Sivistystoiminnan Liiton vt. opintojohtajana.

Dialog on yhteispohjoismainen lehtikuopus

Aiemmista yhteispohjoismaisten aikuiskasvatustieteiden hiljaisesta näivettymisestä sinnittyneenä on Pohjoismaiden Ministerineuvoston alaisuudessa toimiva aikuiskasvatuksen johtoryhmä pannut maitten väliselle yhteistyölle nyt uutta pontta: johtoryhmän (FOVU) alaisuudessa toimiva FOVUinfo-ryhmä on käynnistänyt yhteispohjoismaisen tiedotuslehden Dialogin. Neljä kertaa vuodessa ilmestyvän lehden ensimmäinen numero ilmestyy kesäkuun alkupuoliskolla.

Dialogia toimitetaan Nordens Folkliga Akademissa, minne aikuiskasvatuksen johtoryhmä on palkannut toimittajaksi Kristina Skåden.

Lehdellä on kansalliset toimittajat, joiksi on valittu Kari Sando Norjan pedagogisesta instituutista, Marianne Bau Tanskan opetusministeriöstä, Anneli Kajanto Kansanvalistusseurasta sekä Christina Karlsson Ruotsin Vapaan sivistys-

työn yhteisjärjestöstä. FOVUinfoa johtaa Dorte Jeppesen Pohjoismaiden Ministerineuvostosta. Nordens Folkliga Akademita työryhmässä edustaa Sturla Bjerkaker ja VOKS UT -projektia sen johtaja Eero Pekkarinen Tornion IT-instituutista.

Dialogin tavoitteena on kertoa pohjoismaisittain kiinnostavia aikuiskasvatuksen ajankohtaisia asioita koko aikuiskasvatuksen kenttä kattaen. Lehti ilmestyy kolmena painoksena: skandinavi-silla kielillä Tanskassa, Norjassa ja Ruotsissa, suomenkielisenä Suomessa sekä englanninkielisenä Pohjoismaiden ulkopuolella.

Kaikkinaisista pohjoismaisittain kiinnostavista uusista projekteista, kokeiluista, tutkimuksista, ajankohtaistapahtumista yms. pyydetään pitämään Dialogin kansallinen toimittaja Anneli Kajanto ajan tasalla. Puhelinnumero on 90-406 632.

Opintokeskusten määrää supistetaan rajusti Norjassa

Opintokeskusten lukumäärää supistetaan aikuiskoulutuslain muutoksella Norjassa. Norjan hallitus antoi sitä koskevan lainmuutosesityksen Stortingelle huhtikuun lopulla. Kovin jyrkkää keskittyminen ei ole vielääkään, sillä lainmuutoksen jälkeinen opintokeskusten lukumäärä on 15 — siis vielä muutaman enemmän kuin Suomessa. Opintokeskuksia on tähän saakka ollut 44. Lainmuutos ehdottaa sisältää esityksen hyväksymisjärjestyksestä ja -perusteista, joilla sivistysjärjestöt voivat saada opintokeskusoikeudet. Etusija on aatteellisilla, valtakunnallisilla järjestöillä, joiden päätehtävä on aikuiskasvatus. Järjestön valtionapuun oikeuttavien opetustuntien vähimmäismäärä on 25 000. Opintokeskuksilla tulee myös olla toimintaa vähintään kymmenessä läänissä.

Ylimenokaudeksi on kaavailtu viittä vuotta, jona aikana järjestöjen yhdistäminen ja sen seurauksena uusien opintokeskusten perustaminen tulisi tapahtua.

Aikuiskoulutuslain muutoksella yksinkertaistetaan ja selkeytetään myös vapaan sivistystyön valtionapumääräyksiä. Erilaisten määräysten määrä supistuu 13:sta kolmeen. Yksi koskee opintotoimintaa, yksi hallintoa ja yksi pedagogista kehittämistyötä. Valtionapujen perusteena käytetään vuoden 1990 lukuja.

Lainmuutos käsittää myös erityisryhmien aikuiskoulutuksen tukea. Koko maan kattavat organisaatiot, jotka työskentelevät erityisryhmien parissa, voivat saada aikuiskoulutukseensa valtionapua.

Säästötoimia vapaassa sivistystyössä

Esko Ahon (k) hallituksen säästötoimenpiteet koskevat myös vapaata sivistystyötä. Kansanopistojen valtionapuprosenttia alennetaan 80 prosentista 70 prosenttiin. Kansalais- ja työväenopistojen valtionapuun oikeuttavan opetuksen tuntimääriä alennetaan 10 prosentilla. Säästötoimet

käsitellään eduskunnassa ennen kesälomia. Muutokset tulevat voimaan 1.8.

Opintokeskusten toiminnassa säästöt tullaan toteuttamaan valtionapuun oikeuttavan opetuksen määrää alentamalla. Tätä muutosta kaavaillaan ensi vuotta varten.